

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

"EDINOST"
1849 W. 22 St.
Telephone:
Canal 98.
Chicago, Ill.
ZA RESNICO
IN PRAVICO.

Izhaja dvakrat
na teden.
Valja za celo
leto \$3.00
Published every
weekly.
Subscription
\$3.00
yearly.

ŠTEV. (No.) 77.

CHICAGO, ILL., PETEK, 30. SEPTEMBRA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 399) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

AMERIKANSKE NOVICE

KONVENCIJA REDA ALHAMBRA.

Strogo katoliška organizacija katoliških mož, red Alhambra je imela te dni v Chicago svojo letno konvencijo. Predsednik reda je imel javni nagovor ob začetku konvencije, v katerem je povdarjal, posebno važnost, da, katoliki javno povedo celemu svetu, kakšna načela zastopa strogi katolicizem. Predsodki proti katolikom izvirajo samo iz nepoznanja naših načel in naših nankov in ustav. Zato je dolžnost vsakega katolika v Združenih državah, da nastopi in pri vsaki priliki pove javno in vsakemu, kaj je katoličanstvo in kateri so nauki, in katera so načela, katera zastopa.

POTRES V CALIFORNIJI.

San Bernardino, Cal., 26. sept. — Precejšen potresni sunljaj se je čutil v vsej okolici danes popoldne.

WILSON SE JE IZJAVIL.

Velikansko razburjenje je povzročila vest med senatorji v Washingtonu, da je bivši predsednik Wilson pozval demokratske voditelje k sebi na dom in jih opomnil na načela, na katerih se je sklenila prva mirovna pogodba, ki so demokratska načela. Sedanja Hardingova pogodba pusti vse zaveznike popolnoma na cedilu in tudi ameriške koristi, zlasti trgovske, kar bo gotovo v veliko škodo za narod. Zato jih je pozval, naj vstrajajo v boju proti novi mirovni pogodbi. To je dalo demokratski manjšini novega življenja in nastopili so z vso silo proti mirovni pogodbi in velik boj imamo pred seboj, predno se bo mirovna pogodba potrdila, ako se sploh bo.

IZ ŽIVLJENJA BIVŠEGA PREDSEDNIKA.

Kakor sporočajo tisti, ki so videli zadnje čase bivšega predsednika Wilsona, je v zadnjih dveh letih popolnoma posivel. Lase ima skoraj čisto bele. Preveliko naporno delo za časa mirovne konference ga je uničilo in bil je na smrt bolan. Ni hče ni upal več, da ozdravi. Ko bi ne bil zbolel, bi bil gotovo dosegel vse, kar je hotel in nameraval.

NOV PAPIRNATI DENAR DOBIMO.

Amerikanski dolar ima jako častljivo staro obleko. V vsaki deželi po celem svetu imajo pred njim največji respekt. Kjerkolj se pokaže, se mu skoraj odkrijejo, kajti cele koše domačega denarja dobe zanj.

Vlada je sklenila, da bo radikalno spremenila obliko sedanjega našega denarja.

Škoda! Sedanja oblika in tudi slike so tako primerne denarju, da se bo težko dobilo kaj bolj primerne, ki bi dalo vsemogočnemu modernemu "bogu-maliku" dostojno obliko in obleko, da bi tako imponiral, kakor je do sedanj.

Sicer pa naj mu dajo obliko in obleko kakoršna koli, naj pred vsem zato skrbe, da mu ohranijo dosežani respekt in veljavo in vrednost. To je glavno.

KOLIKO SE SME NAREDITI VINA DOMA.

Državni prohibicijski urad je izdal izjavo, po kateri sme vsaka družina narediti 200 galonov domačega vina za dom. Vendar pa morava sako do to naznaniti uradu za notranje dohodke "Internal Revenue." Ke-

dor ga naredi več, mora plačati tak-so.

POLICIJA NA ZRAKOPLOVIH.

Drugo mesto, ki bo v Ameriki imelo policijo v zrakoplovih, je mesto Dallas, Tex., ki je sklenilo, da bo imelo petdeset zrakoplovnih policistov. Prvo mesto, ki ima že več mesecev tako policijo, je mesto New York.

ZVESTA ŽENA—

Bančni uradnik Roy Laughlin je bil aretirán, ker je njegova banka propadla. Njegova žena je vse poskusila, da bi ga rešila ječe. Toda ni mogla. Ko je videla, da ne doseže tega, je šla pred ječarja in je rekla: "Kjer je moj mož, tam je tudi moje mesto. Zato zahtevam, da me pustite v ječo k možu". Ječar se je udal in tako je žena sedaj zaprta z možem, kjer mu streže. Koliko je žena, ki bi to storile za svojega moža?

MISS GOLDMAN PRIDE V AMERIKE.

Te dni se je vrnila iz Rusije prijateljica anarhistinje Eme Goldman, kateri je naročila naj pove amerikanecem: "Povej Amerikanecem, da se bom vrnila nazaj v Ameriko, kajti jaz hočem svobode! Tukaj na Ruskem ni s v o b o d e. Raje sem v ječi v Ameriki, kakor svobodna v Rusiji."

Kaj ko bi se vse naše ta-rdeče maroderje, Kristana, Zavrtnika, Zajca in vse ta rdeče poslali nekoliko na "zdravstveno potovanje" v zlato Rusijo. Tako nekaj strašansko lepega je boljše vize! Ko je pa ameriška vlada lovila boljše vize, da bi jim plačala brezplačno vožnje v boljše vjaska nebesa, ko se tudi urednika Prosvete ponoč klicali na odgovor, so se jim pa vsem tako hlače tresle. Zdjaj ko se zopet varni pred boljše viziškimi nebesi, da jih vlada ne bo več lovila, sedaj jim pa že zopet greben raste.

Ej tički vedo, kje je resnica. Pa narod se mora farbati!

Goldmanca je rekla dalje: "Pomisli, tukaj v Rusiji mi niti ne puste tiskati anarhističnih člankov in tiskovin! To je grozno. Jaz sem že sita te dežele! Bom šla raj v Berlin."

DEMOKRATSKA ZMAGA.

Demokratsko zmago je napovedal večni kandidat Bryan za prihodnje predsedniške volitve. Pet uzrokov je navel, ki bodo republikanski stranki vzeli zaupanje pri narodu: 1. Dohodninski davek, ki je sedaj tako razdeljen, da plačajo milijonarji veliko manjše davke, kakor pa revni ljudje, zato pa so revnejši sloji toliko bolj obremenjeni. 2. Farmarji so skrajno nezadovoljni in se jim še nikdar ni tako slabo godilo, kakor se jim sedaj. 3. Plače padajo tako hitro, mlej tem ko bogatini cene živilom in izdelkom nočejo tako hitro znižati. 4. Dosluženi vojaki niso dobili česar so pričakovali za zvesto službo. 5. Mali trgovci so nezadovoljni, ker imajo silno male dobičke pri trgovini radi visokih fabriških cen, ker ves dobiček tam ostane. Vse to bo do prihodnjega leta še slabše, kakor je letos. Zato bo drugo leto narod zahteval od stranke račun od gospodarstva in od obljub, katere mu je stranka delala, ko ga je pridobila, da je volil za njo. Amerikanski narod misli.

RAZGLAD PO SVETU

GLAVNA PRIČA IZGINILA.

Birmingham, Ala. — Glavna priča proti morilcu dekana Coyleja, njegova hči, radi katere je minister Stephensen ustrelil duhovnika, ker jo je poročil s katoliškim mladeničem, je izginila. Pustila je pismo, v katerem pravi, da je izginila za toliko časa, da bo obravnava proti njenemu očetu končana.

Gotovo je bilo njeno stališče jako jako težavno. Proti lastnemu očetu pričati ji je bilo težko. Grodo je z njo ravnal, vendar oče je pa ostal. Ne pričati, bi ji bilo pa zopet težko, ker se je šlo za nedolžno žrtev, katere smrti je prav za prav samo ona kriva, dasi neposredno in nehote.

NOVE ZAHTEVE SLOVAKOV.

Praga. — Slovenska Ludova Strana je nastopila z vso silo proti Čgom, kateri očita, da so krivični Slovaki. Posebno odločno je nastopila proti veliki protikatoliški propagandi, katero je husitovska prostozidarska praška vlada razplela po celi Slovaški. Najglavnejše delo, katero je smatrala prostozidarska Češka v novo okupirani Slovaški za najnujnejše, je bil protivirski fanatizem. Razposlali so po vsej Slovaški učitelje, žendarme in agente, ki naj bi v enem dnevu vso Slovaško naredili prostodarsko. S tem so pa pokazali, kako je fanatizem v resnici slep. Kako lahko bi bili videli, da je slovaški narod strogo veren, da njegova vera ni na zunaj, temveč globoko v srcu. Mažari so mu hoteli ukrastj narodnost, toda pustili so mu vernost. Zato bi bili lahko toliko vedeli, da se vere iz srca naroda ne da v enem dnevu izrovati. Kaj čuda, da so celo versko brezbrizni Slovaki začeli misliti, ali bi ne bilo bolje ostati pod Mažarji z avtonomijo, kakor pod prostozidarji brez avtonomije? Zaprlji so može, kakor je Hlinka, ki je "tatiček" Slovaškega naroda. Le skrajna sila je do sedaj držala Slovake pri Čehih. Toda kako dolgo jih bo, je vprašanje časa. Sedaj zahteva slovaški ljudska stranka demokracijo, katere Češka ne pozna, katolicizem in avtonomijo.

Da Mažarji te razmere pridno izrabljajo po svojih agentih, da bodo vodo na svoj mlin napeljali, je gotovo.

V resnici, sramota za Češko, da se je skazala tako omejeno, sramotno majhno in tako nediplomatično in husitsko fanatično.

CERKEV IN DRŽAVA SE LOČILI.

Berlin. — Cerkev in država sta se ločili v Prusiji. Kakor znano, je bila Prusija strogo luteranska država. Sedaj se je država ločila od cerkve. Vladar dežele je bil vedno tudi glavar cerkve. Sedaj si bo morala cerkev svojega glavarja voliti.

ITALJA ZA ALBANSKIMI HOMATIJAMI.

Mednarodni tiskovni urad je razposlal poročilo iz Belgrada, da ima vlada v Belgradu dokaze v rokah, da so samo italijanski oficirji naščuvali Albance, da so napadli Jugoslovansko mejo in da so italijanski oficirji, ki vodijo celo akcijo. Beograjska vlada pripravlja odločno protestno noto na velesile, kjer bo zahtevala pravico in varstvo proti Italijanom.

KATOLIŠKI VESTNIK

POMOŽNI ŠKOF PHILADELPHIJE POSVEČEN.

Rt. Rev. M. J. Crane je bil slovesno posvečen v katedrali sv. Petra in Pavla, ob obilni udeležbi škofov, nadškofov, duhovnikov in vernega ljudstva.

POTREBA VERSKE MORALE.

Šolska oblast v Chicago gleda s strahom sadove vzgoje po publičnih šolah. Kaj bo, ako se bo hudobija med nedorastlo mladino tako strašno širila, kakor se širi sedaj. Že več let mislijo vsi trezni možje, ki vidijo te grozne sadove, kaj bi se ukrenilo, da bi se sistem publičnih šol zboljšal in bi se zabranilo to strašno pohujšanje. Nekaj let sem so skušali uvesti v vse šole čitanje svetega pisma. Po nekaterih državah so to poskusili. Sedaj vidijo, da tudi to ni nič, kajti par vrstic svetega pisma, katerega otrok itak malo razume, ne bo moglo dati otroku moralne odlage za boje življenja. — Sedaj je nadzornik za šolsko izobrazbo v Chicago iznašel novo sredstvo, katero bodo poskusili. Uvedli bodo nov predmet: učenje morale. Vsaki dan bo učitelj prečital kratek življenjepis kakega velikega moža ali žene iz zgodovine, in na podlagi tega zglede se bo otroka spodbujevalo, da bi sledil temu zgledu. Glavni nadzornik chicaških publičnih šol, Mr. Mortenson, ki vendar ve, kaj govori je rekel dobesedno: "Najvišja dolžnost šole je, da vzgaja v otroku čist značaj in če bi bilo treba pri tem vse druge predmete zamenjati. Današnji otroci niso nemoralni temveč so naravnost pokvarjeni (The Children of today are not immoral—they are unmoral)." — To naj prečitajo oni stariši, ki so tako slepi, da imajo katoliško šolo na razpolago, pa dajo otroka v publične šole. Posebno sramotno je pa za one stariše, ki imajo farno šolo celo v svoji lastni župniji, pa dajejo v publično svoje otroke. Taki stariši zaslužijo božjo kazen katero bodo gotovo tudi dobili.

PROSTOZIDARJI ZBORUJEJO V PRAGI.

Češkoslovaška je postala država prostozidarjev in njih dom. Pretečen teden so tam zborovali prostozidarji vseh narodnosti z namenom,

da bojo dosegli mednarodno bratovstvo sveta, da bojo vsi narodi živeli drug poleg drugega kot brat pri bratu. Toda v resnici so pa vsi govorili merili le na to, kako bodo prostozidarji še bolj ščuvali človeštvo proti katoliški cerkvi in uničevali njene naprave. Predsednik Masaryk, znani veliki prostozidar, ki je že leta nazaj pohujševal tudi slovenske dijake, ki je sokrivec sedanjih protikatoliških homatij v Jugoslaviji, je ta shod pozdravil prav "prisrčno." Tam so bili zastopniki vseh protikatoliških sekt, metodisti, luterani, zastopniki "češke" cerkve. Sploh je bilo dobrodošlo vse, kar sovraži katoliške cerkve.

To bo lepe bratovstvo, ako se ščuvalj brata na brata radi vere!

IZ DUHOVSKIH KROGOV.

Rev. Jakob Drev, dosedanji župnik v Forest City se je na ljubo miru umaknil in odšel iz naselbine v samostan Franciškanov Cincinnatske provincije. Upamo, da bo to sedaj pomirilo obe stranji.

NOV ŠKOF ZA REKO.

Papež je imenoval za Reko novega posebnega škofa Msgr. Constantini, ki je bil oseben prijatelj D. Anunzijeve. To imenovanje je v Jugoslaviji vzbudilo veliko nejevoljo in Belgrajski in drugi protikatoliški agentje so porabili ta slučaj v svoje protikatoliške namene, da ščuvaljo narod proti Rimu. — Ta vest sicer še ni potrjena in je najbrž samo delo katoliških kulturnih borcev v Jugoslaviji.

RAZNO IZ ŠKOFOVSKE KONFERENCE.

Washington, D. C. — Med drugim so škofje poslali poseben kabeigram kardinalu Logue na Irsko in mu izrazili vošila, da bi se srečno končal boj naroda za svobodo. — Sklenili so resolucijo, v kateri so se skrepko izrazili za razoroženje sveta. — Pozvali so vse katolike Združenih držav naj proslave dan, ko je bilo premirje sklenjeno kot praznik (11. novembra) in naj molijo za vspeh razoroževalne konference narodov, katero je sklical predsednik

POSEBEN DAN KATOLIŠKEGA TISKA.

Škofje so sklenili, da bo za prihodnje leto sexagesima nedelja, 10. februarja, nedelja katoliškega tiska in mesec februar bo mesec v ta nazidariji vseh narodnosti z namenom,

SEDAJ JE ČAS!

..Da, sedaj je čas, da se spomnimo svojih sorodnikov v domovini in jim pošljemo kak dar, kajti jugoslovanske krone se tako nizko padle, da je vredno sedaj se poslužiti te prilike in poslati domov denar sedaj!

Poslužite se pa pri tem samo svojega delavskega podjetja "Edinost", in pošljite po tem podjetju, ki je popolnoma varno in zanesljivo. Vsak, kedor je poslal po tem podjetju, vsak je bil zadovoljen.

Zastopniki svetujte vsakemu naše podjetje in jim pomagajte pri pošiljanju denarja na naše podjetje!

Delavci, podpirajmo svoje delavsko podjetje!

Cene se ravnajo po najnižjem dnevnem kurzu.

Za jugoslovanske krone:		Za italijanske lire:	
500 kron	.....\$ 2.70	50 lir	.....\$ 2.60
1,000 kron	..... 5.30	100 lir	..... 5.10
5,000 kron	..... 25.50	500 lir	..... 24.00
10,000 kron	..... 51.00	1,000 lir	..... 48.00

Pisma naslovljajte:

EDINOST

1849 W. 22nd Street

CHICAGO, ILL.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI

Izjaha dvakrat na teden.

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Kdo bo rešil delavstvo?

Pod tem naslovom je pustil v svet v listu "Prosveti" znani socijalistični vodja slovenskih sodrugov E. K. svoj članek. Članek razpravlja o tem perečem vprašanju in seveda misleč, kakor vsi predstavniki socijalizma, da je pokazal javnosti pravo pot, po kateri naj bi današnja družba izlezla iz te doline gorja in zmed. Edino kar je pravega zrna in čiste resnice v njegovem članku je: "Da socijalizem ničesar ne obeta, niti toliko ne, kar je črna za nohtom".

Če je kdaj izustil omenjeni članek golo resnico, jo je izustil v gori citiranim stavku. Mi smo že od nekdaj trdili, da je socijalizem utopija, sanjarija, ki je v praksi neizpeljiv, pa pričnite z njim, kjerkoli hočete v človeški družbi. Civilizirani del človeške družbe, ki je zmožen misliti s svojimi lastnimi možgani, izključuje socijalizem iz svoje srede, ker socijalizem je ne samo neizpeljiv, temveč tudi nevaren za človeško družbo. Tako spričevalo je dobil še povsod, kjerkoli je bil uveden. Torej s preteklostjo socijalizma, ki ni posebno častna za socijalizem se noben sodrug in nihče ne more ponašati, ampak je še celo vsakemu pristašu ali zagovorniku socijalizma v sramoto.

Ker se ga civilizirani ljudje otepajo z vsemi štirimi, vsiljujejo socijalizem nezavednim masam. Tam gre lažje, treba je le udariti malo po duhovnih, po Krščanstvu in njegovi cerkvi, pa je dokazano in to kako temeljito (?), da je socijalizem edina remedura za sedajno bolno družbo. V taki družbi, ki ti pritrudi, da je dvakrat dve tri in to predno bi sami pomislili, ako je res ali ne, bilo pač lahko agitirati še za bolj čudno stvar, kakor je pa nepremišljeni tvor socijalistične teorije.

Drugače pa je seveda zopet z inteligentnimi. Teh pa najdete med socijalisti bore malo, ako naletimo kje na kakega, je tam zato, ker drugje ni bilo sreče za njega in se je raditega oprijel socijalizma, v katerem imenu se da tako lepo in nevidno izmozgavati in varati ubogo delavstvo paro. Izza socijalističnih kulis vpijejo na ves glas, da ves greh radi gorja med delavskimi masami, pada na privatno lastnino. Sami pa si polnijo žepa in se tako lepo finančno rede na rovaš istega delavstva. Pa odpustimo jim tudi to, ker sinovi so sebičnega sveta.

Vendar odgovora bi pa radi, na naša nekatera vprašanja: Ali voditelj socijalizma resno mislijo, da bo zavladala nebeška zadovoljnost na tej borni zemlji, ko se odpravi privatna lastnina? Iz katerih vzrokov in iz kakšnega stališča si črpajo to domišljijo?

Ne, ne bo nebes na zemlji, če se odpravi privatna lastnina! In to je popolnoma jasno. Odpravite privatno lastnino, pa boste z istem mahom ubili tudi ambicijo in vso energijo v človeškem srcu. Radovedni smo, kdo bo zastoj sedel čez ure po uradih, se mučil čez ure po tovarnah, ako bo prepričan, da ni ničesar njegovega, za kar dela. Tako gotovo, kakor pišemo te vrstice, vemo, da bi se niti članek E. K., ne Zavrtnik in vsi njegovi kompanjoni ne trudili zastoj, da niti enega koraka bi ne storili zastoj!

Pa pustimo te može. Poglejmo rajši za trenutek na polje ameriške industrije. Avtomobilska in avijatiška tehnika, ki ste v sedajni dobi v ljuti tekmi, nam pričate in to potom statistike, da pride okoli 90 proc. iznajdb od lastnikov samih, drugih deset odstotkov pa pride iz vrst najetih delavcev. Torej je jasni dokaz, kdo se bolje žene za izboljšanje te ali one stvari. In to je popolnoma jasno, privatna lastnina daje človeku energijo in ambicijo, ker tu se gre za obstoj. In to lahko uvidi vsak, ki hoče videti resnico.

Nikar pa ne mislite, da skušamo s tem zagovarjati kapitalizem. Ne! Najbrže bo, da smo mi večji sovražniki kapitalizma, kakor pa socijalisti sami. Vendar pa ne vidimo najmanjšega drobca koristi, ako podedemo sedajni sistem v družbi. Ne, podirati ga, treba ga je le izboljšati, pa bo bolje v družbi.

Da, kakor gotovo je za nedeljo pondeljek, tako gotovo se danes godi delavstvu velika vnebovpijoča krivica. Brezposelnost, razne potrebnosti, boleznin in negotovost, se zbirajo nad ubogim delavstvom, kakor črni oblaki, iz katerih se ima vlitj strašni naliv. Da tu je tista glavna napaka, ki povzroča delavstvu toliko gorja in skrbi.

Na drugi strani pa vidimo ošabne kapitaliste! Vstvarjeni so kakor ljudje, in sinovi istega Boga so, kakor ubogi delavec, a nadutost in prevzetnost jih odvrta, da ne priznajo tudi svojemu bratu delavcu drobca dobrote, katero jim je ravno delavec spravil skupaj.

Sedaj pa vboga gmajna vkup! Povejte mi, ali Krščanstvo ne uči že odkar obstoja svet prelepe geslo: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe"? Ali Krščanstvo ne oznanja bogatino in delavcu isti evangelij resnice, o enem Kristusu in o enem Bogu? Da, Krščanstvo izvršuje ta posel tako sveto in zvesto, kakor bi ga nobena druga posvetna organizacija ne mogla, ker krščanstvo je ustanovljeno kakor božja organizacija, delo samega Boga. Zato je nepremagljivo, dasiravno je preganjano in napadano od svojega začetka. In ako bogatini kapitalisti nočejo razumeti božjega nauka, "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe", je li to krivda krščanstva? Vsak, ki ljubi resnico, ve, da ni! Kdor trdi nasprotno, ta ali laže, ali pa krščanstva niti toliko ne pozna, kakor ga kak divjak v daljni Zelandiji.

Delavstvu se mora dati, do česar je delavstvo po božjih in naravnih postavah sveto opravičeno. Delavec je človek, kakor kapitalist. Delavec mora jesti, se oblačiti, skrbeti za svojo družino, kakor vsak drugi v človeški družbi. Zato še enkrat: Delavstvu, kar je njegovega! Dajte delavcu primeren zaslužek, stalno delo, primerno odškodnino za slučaj bolezni, nesreče in poškodbe, onemoglim pa, ki puste svoja najboljša leta in najboljšo moč pri delu, pa primerno pokojnino. Vse to bi se lahko uvedlo na pravični podlagi, ki naj bi odgovarjala razmeram, v katerih bi se delavstvo nahajalo. Za poštenost teh postav, pa bi morala

garantirati država s svojimi zakoni. Da, nekaj takega je treba delavstvu in potam se bo delavec otresel tiste skrbi, ki ga tlačijo kakor mora. In to je skrb za obstoj.

Enakih reform je pač treba v današnji družbi. Na razpolago je dovolj kapitala in sredstev, da bi se lahko pametnim potom, prav na lep način vpeljalo navedeni sistem. Toda, za dosedajših in enakih reform pa ni treba revolucije, krvoprelitja in drugih grozodejstev, ki se jih baš socijalizem tako rad poslužuje. Zakaj s krvjo, ako se jih pa da veliko lepše doseči brez krvi? Ne s krvjo, ampak z ljubeznijo do bližnjega, bosta delavec in kapitalist ugledila pot do sporazuma in to samo tedaj, ko bosta oba spoznala, da sta oba človeka enaka pred svojim Bogom, ki je oba vstvaril, da njemu služita. Kadar bosta delavec in kapitalist prišla do tega spoznanja, tedaj ne bosta imela nikakih težav do sporazuma, h kateremu oba vabi krščanstvo že od začetka sveta. Da, ljubezen do bližnjega je tisto sredstvo, ki bo rešilo delavstvo iz spon sedajšnjih razmer v človeški družbi.

Iz slovenskih naselbin.

Racine, Wis. — Dospem iz prelepe Waukeganske naselbine v Racine, Wis., sem prišel dne 23. septembra popoldne s priporočilom g. Petkovška iz Waukegana, k njegovemu bratu Mr. Ignacu Krašovec, kateri me je preprijazno sprejel. Zato me v prvi vrsti veže dolžnost, da se njemu in njegovi prepostrežljivi soprogi najiskrenejše zahvalim. Nadalje sem dolžan zahvaliti se rojaku Mr. Martinu Novaku, ki me je peljal okoli rojakov, med katerimi mi je z njegovo pomočjo bilo zelo lahko agitirati za naše prelepe in za slovenski narod prekornostne liste. Kakor razvidno, tukaj ne živi veliko naših rojakov. Mora jih biti kakih 50 po številu, kakih 14 družin. Glede dela je tudi tukaj slabo, kakor povsod drugod. Mr. Krašovec in Mr. Novak sta mi obljubila, da bosta delovala za naše liste, kolikor bo pač v njih moči. Danes odpotujem naprej v Milwaukee in odtam pa v Sheboygan.

Ob koncu mojega dopisa se še enkrat najlepše zahvaljujem gori imenovanoma rojakoma, kakor tudi vsem drugim, ki so mi šli na roke in se naročili na prelepe liste Ave Maria, Edinost in na Glasnik P. S. J. —

Leo Mladich, pot. zastop.

CLEVELANDSKE NOVICE!

V pondeljek popoldne so našli mrtevca v njegovi sobi John Stancarja, na 4804 Superior ave. Imenovan je Slovenec, samec in star okoli 50 let. Delal je v mestni mrtvašnici.

Novo trgovino z grocerijo je odprl rojak John Glavič na 1126 E. 61st St. Opozarjamo na njegov oglas.

Poročila sta se Louis Intihar in Mary Baraga. Obilo sreče!

Mrs. Mary Šibenik je bila odpeljana v Painesville bolnišnico na operacijo.

Ob vzhodu vzhodne 49. ceste je bilo najdeno včeraj v jezeru truplo nekega nepoznanega moškega. Na sebi je imel čedno suknjeno obleko in težke delavne čevlje.

Milwaukee, Wis. — Kot potovalni zastopnik sem srečno dospel v krasno valovito polmilijonsko mesto Milwaukee. Dospem v to slovensko naselbino, sem bil nad vse prijazno sprejet od našega marljivega zastopnika Mr. Steve Hojnika, ki je krasni in pravi vzor vsakemu mladeniču. Za postrežbo se Vam tako ne morem zahvaliti dovolj. Naj Vam pa Vsegamogočni Bog stotero povrne vse, kar ste mi dobrega storili, tekmo mojega bivanja v Vaši naselbini. Isto tako pa tudi najlepša hvala vsem drugim rojakom, ki so mi šli na roke in se tako pridno naračevali na naše prelepe liste. Vsem iskrena hvala.

Glede dela, kakor sem razvidel, je pa skoraj v Milwaukee za spoznaj boljše kakor drugje. Je tudi mnogo brezposelnih, vendar ne toliko, kakor v drugih naselbinah. Rojaki se pritožujejo, da jim tudi tu strizejo plače. V par dneh bom skončal svoje agitiranje in od tu, se bom podal v Sheboygan. Vreme hvala Bogu je tukaj še precej fino. Dežuje, toda vedno ponoči, tako, da imam po

dnevi vedno priložnost obiskovati naše rojake. Koncem se enkrat najlepše zahvaljujem vse naše naročnike posebno pa Mr. Hojnika.

Leo Mladich, pot. zastop.

Pittsburgh, Pa., 29. sept. — Pred par dnevi sem čital v "Prosveti" dopis nekega rojaka iz Hibbinga, Minn., ki zliža gnojnico na vse strani. Tako se je ta junak drznil smesiti tudi Pueblske Slovence, češ, da so bi ti sedaj ustanovili iz hleva, Božji hram. Nič bi ne rekel, saj od hudobnih ljudi itak ne moremo pričakovati nič dobrega, toda briti norce iz rojakov, ki jih je zadela nemila nesreča, je pa več kakor hudobno. Cela Amerika občuduje neumorno delovanje te katoliške župnije v Pueblo, ki jo tako navdušeno rešuje iz nesreče prečistiti gospod Ciril Zupan, pa ti pride sedaj v Prosveti, človek iste krvi, sin istega naroda, kakor nesrečni rojaki pueblski, pa se prične iz njih norčevati.

Slovinci v Pueblo, zapomnite si to! Zapomnite si pa tudi list, ki je ta budalostni napad objavil, kajti uredniki lista bi morali imeti vsaj toliko razsodnosti, da taka gnojnica ni za v list. Ni zameriti toliko piscu istega dopisa, kakor pa listu samemu. Zato sram naj bo omenjeni list, da se drzne objaviti kaj takega!

Vredno je, da si to zapomnimo pa tudi drugi, kdaj je Prosveta objavila dopis, poln sovraštva vsled prenavljanja Slovenske Katoliške župnije v prelepi slovenski naselbini na zapadu v Pueblo, Colo. Da v "Prosveti" v številu 219. dne 21. septembra 1921, je bil dopis iz Hibbinga, Minn., noseč podpis "Trpin." Ne bi se oglasil, toda ta gnev napram katoliškemu prenavljanju naših rojakov v Pueblo, me je dvignil da opozorim Pueblske rojake same, pa tudi vso slovensko javnost v Ameriki na ta dopis in na list "Prosveto."

List "Prosveta" je last SNPJ. Pri tej Jednoti je tudi veliko katoličanov. Ta list, ki bi moral v zmišlu pravil gojiti medsebojno ljubezen med slovenskim narodom, osobito pa še med svojim članstvom, pa naša med vrste našega ljudstva, sovraštvo. Vprašam članstvo te Jednote, kdaj je ono dalo tako oblast uredništvu "Prosvete," da objavlja najnagnusnejše dopise in članke napram katoličanstvu? Ali vidimo kdaj v tem listu kaki dopis, kjer bi se razpravljalo in pisalo v dobrih katoliških ideji? Žal, do danes nismo videli še kaj enakega. Nasprot-

no pa je list napolnjen s samim sovraštvom do vsega, kar je krščanskega duha. Da, članstvo SNPJ., je odgovorno za pisanje "Prosvete." Zakaj vsakega člana SNPJ., ki ima le še trohico katoliške zavesti v svojem srcu, je sveta dolžnost, da dvigne svoj glas v odločen protest, proti narodnemu grehu, ki se ga izvršuje v njegovem imenu.

Toliko za pošteno KATOLIŠKO ime.

John Golobich.

Steelton, Pa. — Umrla je po dolgi bolezni Barbara Matjašič, stara 73 let. Rojena je bila v vasi Nakovec pri Metliki. V Ameriko je prišla leta 1905, kjer je živela pri svojih otrocih.

CHICAŠKE NOVICE.

Obiskal nas je Mr. Joseph Medic, ki je prišel iz La Salle, po svojih opravkih v Chicago.

Chicago, Ill. — Ker se je zadnje čase priselilo več slovenskih družin v našo naselbino, si štejem v prijetno dolžnost, da ponovno uljudno vabim vse Slovence in Slovenke, kateri še niste pristopili, da pristopite k našemu napredujočemu stavbinskemu in posojilnemu društvu "Slovenski Dom." Nove delnice se bodo razprodajale v torek, dne 4. oktobra, ob sedmih zvečer. Pridite v cerkveno dvorano in dobili bode vse pojasnila. Stariši, ako hočete, da bodo vaši otroci znali varčevati svoje in vaše prihranke, nagovarjajte jih, da pristopijo k društvu "Slovenski Dom."

S pozdravom

John Terselich.

Chicago, Ill. — Društvo Marije Pomagaj števil. 78 K. S. K. J. prav uljudno vabi vse Slovence in Slovenke iz Chicago in okolice na svojo veliko jesensko prireditev, namreč vinske trgatev, ki se bode vršila dne 2. oktobra v Narodni dvorani, na Racine in 18. cesti. Program bode zelo zanimiv, zato naj bi ne bilo Slovence in Slovenke, ki bi se ne udeležili vinske trgatev v nedeljo, 2. oktobra. V polni meri bode preskrbljeno tudi za žejne in lačne želodce. Vstopnina samo 35c.

Pripravljajni odbor.

NOVA KNJIGA.

"Spolnui Zapovedi". Spisal Rev. Franc Bernik.—Rojaki! Nekaj posebnega za vas. Velečastiti g. župnik in duh. svetnik Franc Bernik v Domžalah je pisal in poslal Slovence v Ameriki krasno knjigo. Poklonil jo je svojim ljubljnim Domžalcem in Domžalkam v Ameriki.—Piše: "Zveza med Vami in domačim krajem je skozi ves čas ostala tesna, živa. Verjemite mi, da se Vas čisto spominjam! Pri vsaki najsvetejši daritvi prosim božjega blagoslova nad Vas. Želel pa sem Vam podati tudi zunanji, vidni dokaz te svoje ljubezni do Vas". In to je knjiga: "Spolnui zapovedi!" Zlata knjiga 391 strani. Kako primerna posebno vsem rojakom v Ameriki, ki nimajo svojega slovenskega dušnega pastirja, pa tudi vsak jo bo bral s pridom. Njen ocenjevalec je zapisal: "Nam se dozdeva, da smo bralji še malo te vrste slovenskih knjig, ki bi nas tako zadovoljile, kakor ta". Sezite po njej! Stane en dolar. Dobiva se v založbi "Ave Maria" v Chicago in v New Yorku, 62 St. Marks Place.

Posiljateljem denarja!

Predno pošljete svoj denar v staro domovino, premislite dobro, komu boste izročili svoj težko zaslužen denar, da ga Vam odpošlje. Zadnje čase je prišlo mnogo rojakov v naš urad iskati pomoči. Poslali so svoj denar v staro domovino po nepoznanih tvrdkah in denarja še danes ni v stari kraj in ga mogoče, tudi nikoli ne bo. Zato Vas svarimo, kot Vaši prijatelji, bodite previdni in poslužujte se našega podjetja, ki Vam vsako pošiljatev jamči in Vam nudi tudi vedno najcenejše cene evropskemu denarju.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI,

1849 West 22nd Street,
Chicago, Illinois.

Novice iz Jugoslavije.

SLIKA IZ JUGOSLAVIJE.

Boj proti katoliški veri v Jugoslaviji se bje že z vso besnostjo. Vlada, ki je pokorna dekla svobodomiselnih strank, pobere vsak kamen, ki ji je pri rokah, da ga vrže v katoliško cerkev, versko prepričanje in versko življenje našega ljudstva. Po šolah nastavlja svobodomiselnih učiteljev in jim daje stroge naloge, da morajo delati zlasti izven šole v družtvih, to je pri divje-protiverskem Sokolu, ki naj zastrupi našo mladino v npravnem in verskem oziru. In sadovi te vzgoje se kažejo ne samo v tem, da Sokoli splošno zanemarjajo versko življenje (izjeme so redke), temveč da posebno z mnogimi bogokletstvi grdiho naše versko prepričanje. Sokolstvo vlada podpira z ogromnimi vsotami, ki jih jemlje iz državne blagajne. Katoliške učitelje preganjajo in zahteva se celo, da katoliški učitelji sploh ne smejo dobiti služb.

Po Vojvodini se tirajo duhovniki iz šol, redovne šole se zapirajo in njihovi prostori se porabljajo v druge namene.

V obilno razpredenem svobodomiselnem časopisu se redno sramotijo duhovniki-oznanjalci katoliških resnic in delivci sv. Zakramentov ter škofje in papež.

Cerkvam se ne izplačujejo obresti njihovih mašnih in drugih ustanov, duhovnike hočejo izstradati.

Da se Cerkev ne bi mogla proti nasilju braniti, so v ustavi sklenili kancelarparagraf, s katerim hočejo s silo potlačiti vsak odpor katoliškega mišljenja.

Na ta način hočejo vzeti ljudstvu iz srca versko resnico, verske tolažbe, hočejo mu izpodnesti tisto veliko močno oporo, na kateri sloni vse poštenje ljudstva ter uspešna in močna vzgoja mladine. Ljudstvo so gospodarsko izmозgali in ga vrgli v žrelo kapitalizmu, katerega najzvestejši služabniki in udeležniki so ravno svobodomiselnici, sedaj ga hočejo še versko in npravno izmозgati, da postane popoln suženj.

Ni čuda, da se je ljudstvo začelo zavedati tega svobodomiselnega napada. Množice prihajajo na katoliške shode. Eno sama velika misel jih žene: dali smo si mnogo vzeti, a tega, kar nam je najdražje, nam ne iztrga nihče: naše vere in naših otrok.

Množice prihajajo in izražajo svojo voljo:

Katoliški stariši hočemo za svoje otroke versko šolo. Otroci so naši in božji. Zato hočemo, da se vzgajajo v verskem duhu. Ves pouk, —

ne samo veronauk — mora presinjati verski duh. Zato odklanjamo svobodomiselnih učiteljev, ki tega verskega duha nimajo in ga tudi potem otrokom ne morejo dati. — Naj imajo svobodomiselnici svoje šole in svobodomiselnih učiteljev, svobodno jim, a ravno tako mi zahtevamo verske šole in verne učitelje.

To je volja ljudskih množic, ki so se zbrale na katoliških shodih, ki so se sijajno vršili v Novem mestu, v Domžalah, na Brezjah, v Ribnici, Stični, Zagorju.

Preko te soglasne volje ljudskih množic ne bo smel iti nihče, tem manj, čimbolj bo ta volja zavestna in krepka.

Dve oporoki kralja Petra. Kakor javljajo iz Belgrada je pokojni kralj Peter zapustil dve oporoki, in sicer eno politično in eno glede svojega premoženja. Obe oporoki bodo odprli, ko prispe kralj Aleksander iz Pariza.

Vojaška okrožnica avstrijskega kova. Sarajevska "Hrvatska Sloga" piše, da je vsem vojaškim poveljstvom v Bosni in Hercegovini odpisana okrožnica, ki se glasi približno tako: "Opazilo se je, da Hrvat. pevka društva v Bosni in Hercegovini niso sodelovala v manifestacijah ob priliki sprejetja ustave, kar je dokaz, da so protidržavna. Radi tega se prepoveduje vsem častnikom, da bi bili člani teh društev." — Basta!

KJE SE NAHAJA Jožef Kovačič, rojen v Drami pri Sent Jerneju št. 6. na Dolenjskem v Jugoslaviji. Stem se prosi, da se oglasi s pismom ali na kak drug način zato, ker hoče njegov sin "Jože" prevzeti posestvo, katerega je dal v najem. Ako se ne oglasi do Augusta 1922., ga bo njegov sin JOŽE prevzel, ker posestvo silno škodo trpi v tujih rokah.

VSPORED

slavnosti sedemstoletnice III. reda in 40. urne pobožnosti v cerkvi Sv. Stefana v Chicago.

V soboto, 1. oktobra ob osmih velika sv. maša. Po maši procesija in začetek 40. urne pobožnosti.

Ta dan je dan za matere. V petek večer za nje spoved. Uro molitve imajo: od 10.—11. matere, ki stanujejo med 22. Place. Lincoln, Blue Island in West.

11.—12. Tretji in četrti razred šolskih otrok.

12.—1. Peti in šesti razred šolskih otrok.

1.—2. Matere, ki stanujejo Lincoln, 22. Place, Wood, Blue Island do Ashland.

2.—3. Matere, ki stanujejo Lincoln, 22. Street proti North.

3.—4. Matere, ki stanujejo Lincoln, 22. Street, Blue Island, in okrog Allport St.

4.—5. Matere z North in South side.

5.—6. Otroci sedmega in osmega razreda in druga mladina. Marijina družba.

6.—7. Altarni strežniki.

Isti red velja tudi za ponedeljek. Za nedeljo se oznani.

V soboto večer bo slavnostna pridiga ob pol osmih zvečer.

V nedeljo bo imel slavnostno pridigo domači župnik in sv. maša.

Ob 2. popoldne bo imel pridigo Rev. Benvenut Winkler O. F. M.

Radi zabave društva Marije Pomagaj, ki je brez krivde društva prišla na ta dan, se za nedeljo zaključijo pobožnost ob treh popoldne.

V nedeljo večer bo ob pol osmih shod tretjerednikov.

V ponedeljek zjutraj ob pol šestih sv. maša. Ob devetih velika sv. maša in kratka pridiga. Zvečer ob pol osmih slovesen sklep s procesijo. Slavnostni govornik bo Rev. John J. Oman, župnik iz Clevelanda, O.

Lahko se oglasi naravnost domov, ali pa najstarejši hčeri, Mariji, sedaj šolska sestra Simforozi, v Celyu na Stajerskem 3x

OGLESI V "EDINOSTI" SO NAJCENEJŠI.

NAZNANILO.

Vsem onim naročnikom, ki so naročili naše liste tudi za svoje sorodnike ali prijatelje za v staro domovino, naznanjamo, da je večini potekla naročnina. Ako žele, da bi njihovi sorodniki ali znanci še nadalje prejeli naše liste, naj blagovolijo naročnino ponoviti. Kdor bi sedaj ne mogel ponoviti naročnine, ter želi, da bi še znanprej pošiljali naše liste v stari kraj, naj nam to naznani, zakar ga bomo z veseljem počakali.

Istotako prosimo tudi vse naše naročnike, da v slučaju preselitve, nam naznanijo poleg novega, tudi svoj stari naslov. S tem nam prihranijo mnogo nepotrebnega dela.

UPRAVA AVE MARIA IN EDINOSTI.

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUŠTVO

"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevevodja in podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupancič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaifer ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC

mesar

Priporoča Slovincem in Hrvatom moje dobre in okusne mesnice.

Vsaki dan sveže meso, kakor tudi

— prave kranjske klobase — doma delane vedne na raspelago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

HARMONIKE!
Izdelujem in popravljam vsakovrstne harmonike, bodisi kranjskega ali nemškega tipa. Vsa dela izvršujem zanesljivo in točno, po najnižjih cenah. Istotako izvršujem tudi krasne oltarčke za v sobe, ki se jih lahko z električno svetlavo razsvetlji. Se priporočam rojakom širom Amerike.

ANTON BOHTE,
3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

SLAVNEMU OBCINSTVU naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinovne cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljšje in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Hoyne Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

J. KOSMACH
1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prezvamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, najnižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal

DR. ALBERT JANČICH
Edini Slovenski "KIROPRAKTIK"
32 N. State St., Chicago, Ill.
Soba: 1301.
Naznam rojakom Slovincem, da sem se nastanil v Chicagi ter odprl svoj lastni zdravniški urad v "Reliance Bldg." soba 1301. Zdravim vsakovrstne kronične bolezni, brez operacije in medicinov. Uporabljajo se samo naravne metode. To je: Električna terapija, solnčni žarki, hidralna terapija (knapanje). Manipulacije na hrbtišču in dnetu. Uspehi gotovi!

Zahvala Doktorju kiropraktike.

Imel sem dolgoletno bolezen v hrbtu, katere me niso mogli ozdraviti zdravniki s svojimi zdravili. Ozdravila me pa je takozvana "KIROPRAKTIKA".

Zato se čutim dolžnega, da javno zahvalim Dr.

Karel Vyleta.

zaprisega pred javnim notarjem.

KABANA, ki me je s kiropraktiko tako čudovito ozdravil, da se počutim sedaj, kakor popolnoma nov mož, ter ga vsled tega vsakemu najtopleje priporočam.

Za resničnost te izjave in zahvale, potrjuje podpis in

KAREL VYLETA,
podpis.

Podpisano in zapriseženo pred menoj danes 1. junija, 1921.

JOSEPH W. SERHANT,
Notary Public.

Notarski pečat.

Vabilo na sedmo plesno veselico,

ki jo priredi

Dr. Slovenska postaja v Chicagi št. 16211

Modern Woodmen of America

V NEDELJO DNE 9. OKTOBRA

V PULASKI DVORANI NA 1711-13-15 SO. ASHLAND AVE.

Vstopnina na veselico je 50c.

Pričetek zabave se prične točno ob 2:00 uri popoldne.

Na to veselico najljubnje vabimo vse rojake in rojakinje v Chicagi in iz bližnje okolice, k obilni udeležbi.

Da pa bo ta naša veselica na višku zabave, smo dobili dobroznano in slovečo godbo Peter Ahačiča.

Za vsestransko zabavo, za najfinejša pokrepčila jamči vsem —VESELIČNI ODBOR.

DVE LETI DELA IN VSpeHA.

1919--1921

Ob nastopu meseca avgusta je imela tvrdka ZAKRAJŠEK & ČEŠARK za seboj leto trdega dela in pa tudi vspeha.

Okrog 7. avgusta 1919 je njen ustanovitelj Leo Zakrajšek prišel v New York iz Milwaukee, Wis., sam si izposloval potrebna zastopstva, odprl urad in se lotil dela z zavihanimi rokavi v zavesti, da točno, pošteno in vstrajno delo mora primesti vspeh.

V teku dveh let je ta tvrdka odpremila v Evropo nad petnajst sto potnikov, nad petsto potnikov je prišlo z njenim posredovanjem iz starega kraja in blizu tristotispč dolarjev je bilo poslanih skozi njo.

V dveh letih je iz skromne potniške pisarne postalo bančno podjetje, ki posluje pod državnim nadzorstvom in ima svoje direktne bančne zveze z Ljubljano, Mariborom, Zagrebom, Trstom in Dunajem.

Za tak rekord bodi v prvi vrsti izrečena zahvala številnim prijateljem in zagovornikom.

Na podlagi dosedanjih pridobitev pa je ta tvrdka danes bolj kakor kdaj prej v stanu biti na službo onim, ki:

ki potujejo v domovino;

ki žele dobiti svojce iz starega kraja ter onim, ki hočejo poslati denar v stari kraj, kakor tudi onim,

ki imajo kake druge posle s stari krajem.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

Zakrajšek & Češark

SLOVENSKA BANKA

70 Ninth Ave. (med 15th in 16th St.) New York, N. Y.
TELEFON: Watkins 7522.

DEKLA ANČKA.

(Dalje.)

Napisal F. S. Finžgar.

"Ali prav slišim? Kako praviš?"
"Da bi bil še ta teden pri Vas, potem bi šel."

"Torej si se preobedel tudi ti. In kruha pijan tiščiš proč."

Mokar je vstal in začel hoditi gor in dol, da so škripale deske pod nogami. Nič ni pogledal Janeza, ki se mu je plašen umaknil k peči. Oba sta molčala.

"Gospod, je zajecal Janez. Sam Bog ve, zakaj mu je rekel gospod, ko mu ni še nikoli ušla taka beseda.

Mokar je obstal in topotnil z nogami.

"Ne boš me žalil za slovo! Le poberi se, sitost presita!"

Kakor se je ustrašil Janez svoje besede, tako se je kesal Mokar pri tej priči, kar je izrekel.

"Ne jezite se, lepo Vas prosim; ali sem Vas kdaj žalil vsa leta? Čemu bi Vas to uro, ko mi je samemu hudo."

Mokar je obstal, pomolčal, ga pogledal in nato povabil k mizi. Sedla sta.

"Torej razodeni mi, kaj te žene proč. Povej mi po pravici."

"Denar!"

"Kaj se pravi to?"

"Da bi bil prej v kajžici z Ančko."

"Torej ženska, ne denar."

"Ona, res?"

"In kje je tista služba, ki bo boljše od Mokarjeve?"

"V Ameriki."

"Janez, Janez! Torej tudi ti si okužen."

"Še sanjalo se mi ni o tem in več sem mislil na smrt, nego na Ameriko. Ali sedaj pa moram. V par letih zaslužim, da Vam plačam kajžo, ali me pa tamkaj pokopljejo. Tako je sklep in izvedem ga."

Mokar je skomizgnil z rameni.

"Bog ti daj srečo. Žal mi je za te, toda nič ti ne branim. Povem ti pa, če se pokesaš, Janez, tebi bodo pri nas vrata vedno odprta. V soboto te plačam. (Z Bogom!)"

Mokar mu je pomolil roko. Stisnila sta si desnici, kakor dva prijatelja, in hitro sta se razšla ne zaradi jeze, ampak ker je bila obeh bridkost resnična in velika.

Mokarju je bilo Janeza tako žal, da celo ženi ni razodel svoje žalosti, Janez je pa molčal in hodil kot senca okrog hiše. Na vsak kot, na toporišča, na voze, na živino, na plot, ki ga je tolikrat popravljal — na drevesca, ki jih je sadil — na vse je bil privezan s stoterimi vezmi — in ko se je od vsega tega trgal, ga je bolelo in rezalo v dušo. Nihče ni slutil, kaj se godi v njem, edino Ančka mu je brala žalost iz oči. Čim

bolj se je bližal zadnji dan, teže ji je bilo. Med tednom se je tolažila, češ Janez je tako moder, najboljšje je ukrenil, in božja poizkušnja je to zanj in zame in pokore nekaj. Zadnji dan pa ni zmogla nobene misli — več; v dvornici je pokleknila predenj in dvignila roke:

"Janez, ostani, grem jaz; tri leta niso večnost. Bog je tako dober."

In on je stisnil njene povzdignjene roke in jo potegnul k sebi.

"Ančka, grem, vidiš, samo zato grem, ker si ti edina na svetu in je nj nobene več zame."

V soboto sta se z Mokarjem pobotala za plačo. Gospodar mu je nargel par desetakov za popotnico. Janez se je branil.

"Vzemi, naj bo za božji denar tebi in meni. V trpljenje in nevarnost si greš služiti ženo. Bog naj ti blagoslovi poštenje, kakor očaku Jakopu. Kajža te počaka, zanesi se name!"

V nedeljo je Mokar postavil pri obedu pred družino veliko merjo boljsega vina. Sam je natočil in napil Janezu in ga pohvalil za zgled in posnemanje.

Družina je vsa osupla strmela v tako novico, Ančka je zbežala v kamro, Mokarica je šinila kvišku, se uprla v boke in čakala z odprtimi ustmi in jezna pogledovala moža in Janeza, dokler ni izustila: "In vse to za mojim hrbtom," ter odkurila iz sobe.

Janez je zahvalil gospodarja in se poslovil od družine:

"Nikar kaj ne zamerite."

In ko jim je začel segati v roke, se je Lukec obrisal z rokavom, ženske so iskale predpasnike, celo Miha je izjecal zadnji:

"Oh, oh, zakaj greš."

Vsi poparjeni so vstali od mize in se razkropili, Janez je pa zadel kovčeg, da gre h kajžarju Antonu.

Mokar je gledal s hodnika.

"Janez!"

Namignil mu je z glavo in ga poklical gor.

"Do nje moraš, do mame!"

"Ves sem zbežan," se je opravičeval Janez in šel za Mokarjem v sobo.

čeval Janez in šel za Mokarjem v sobo.

"Mama, ne jezite se. Menda je tako božja volja."

"Ves kaj, ne bil bi šel, da sem kaj vedela. Treba ni tega, zares ne. Ker ste pa tako skrivali, kaj morem zato?"

"Mama, saj se kmalu vidimo in potem bomo sosedje, kajne. Ančko Vam priporočam, mama. Imejte jo radi, do smrti bom hvaležen."

Janezu se je tresel glas.

"Ne boj se zanjo. Z Bogom!"

"Z Bogom!"

Sedaj se je tudi mami stožilo za hlapcem in oponesla je možu: "Bo-lje bi bilo, da bi mu bil popustil pol tisočaka, kakor pa da je prišlo tako."

Mokar je nekaj zamrmral, šel vun na hodnik in zaklical:

"Miha, naprezi in potegni Janeza s kolesljem. Od naše hiše ne bo hodil peš."

Kmalu je zacepetal Rigo z dvorišča, družina je gledala za vozom, Ančka se je skrivala za oknom, Janeza je tiščalo v grlu, da ni zinil besedice z Mihom.

Ko so odšli ljudje k nanku, je hitela Ančka po stezah proti domu.

Za vratmi na klopi je stal ameri-kanski kovčeg, oče Anton, mati in Janez so sedeli za mizo, kjer je bil hleb kruha in velik nož ob njem.

"Pozdravljena!"

Janez ji je šel naproti, jo prijel za roko in jo posadil medse in med mater.

Ko je videl, da ima vse objokane oči, jo je izkušal razvedriti.

"Kaj se bojiš! Vesela bodi. Glej, s starši smo se že domenili in sedaj še s tabo. Poglej, Ančka."

Janez je potegnul zavoj hranilnih knjižic iz žepa.

"Spravi tole. Kar zaslužim, po-

Ima svoje edine mesečne sejne na vabo vsake nedelje v mesecu v Knauzovi dvorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1900.
Predsednik, Anton Grdina 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Seneca Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Jgrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seljakar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in se zavarujejo za posmrtnino \$1000, \$2000 ali 2500 neke društvo plačuje \$4.00 to letno bal potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke, mladinski oddelček od 1 do 16 leta starosti in se zavarujejo \$200.00. Otroci po 10 letu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$200.00 do \$500.00. Inobčevanje društvenih azen pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preobčani od zdravniha naj kasneje do 15 dne vsecega meseca.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na gori imenovane uradnike.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na gori imenovane uradnike.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na gori imenovane uradnike.

šljem tebi, da takoj naložiš na obresti. Če bi se mi pa kaj primerilo, je to tvoje; oče in mati sta na pričo. In da bo držalo, zato sem napisal tudi oporoko. Tukaj je v pisnu."

"Lepo te prosim, nikar tako ne govori!"

Ančka je pričela ihteti.

Vsi so dolgo molčali, na mizi so bile knjižice, pod stropom so brneli roji muh.

Oče Anton je pogledal na uro.

"Kdaj gre vlak? Če res moraš v

mesto, ali bi pa pri nas prenočil."

"Moram. Kar grem."

"Ančka, ponesi mu kovčeg. Jaz grem tudi z vama."

Mati je pokrila drugo ruto, Ančka je poiskala pisani svitek. Pri vratih je pokrižala mati bodočega zeta in se mu sklonila k licu ter ga poprosila:

"K spovedi pojdi! Nevarno je na morju!"

Janez je zardel in stisnil roko mater.

(Dalje prihodnjic.)

DR. JAMES W. MALLY.

SLOVENSKI—ZOBODZRAVNIK

6127 St. Clair ave.,

Cleveland, Ohio.

Uradne ure:

Od 9:00 do 12:00 in 1:00 do 5:00;

zvečer od 6:00 do 8:00.

V nedeljo od 10:00 do 12:00.

Phones:

Randolf 3711—Office

Princt. 1274 L—Office

Randolf 1807 W—Res.

Pozor!

— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinejše postelje in modroce, raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse avtomobilske potrebščine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavo elektrike. Svoje blago razpošiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA

(General Hardware store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.

Povabljeni ste

da pridete v našo trgovino in si ogledate naše nove vzorce oblek za jesensko in zimsko sezono.

Moške in fantovske obleke v najnovejših "stylih" po novih znižanih cenah. Fantovske in moške obleke z dvojnimi hlačami prodajamo sedaj po:

- \$30.00,
- \$35.00,
- \$40.00 in višje.

Posebna vrednost pa je v moških površnih suk-njah za jesensko in zimsko sezono, v najnovejšem "double breasted style" katere dobite sedaj za: \$15.00, \$20.00, \$25.00, \$30.00 in višje.

Pridite k nam in izberite si iz dobrih oblek najboljše obleko.

Naša trgovina je od prta vsal turek, četrtel in soboto zvečer.

NAŠA TRGOVINA JE OD PRTA VSALEK, ČETRTEL IN SOBOTO ZVEČER.

JELINEK & MAJER

Corner Blue Island Ave. and 18th Street.

HIŠA NA PRODAJ

ki nosi \$50.00 renta mesečno. Stanovanje dovolj veliko za dve družini.

Poleg hiše se nahaja tudi lep sadni vrt, ter okolica zelo prijazna.

Proda se po nizki ceni za \$5,000.

Takoj \$2500, ostalo na lahke obroke.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

JOHN PAZDERTZ,
Corner Center and Hutchinson Sts.,
Joliet, Ill.

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo

VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone: Lawndale 250.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.